

Muzeul astăzi – dincolo de propriul spațiu

Expuneri (ne)convenționale

sesiune de prezentări și dezbateri

București, 28 februarie 2007

MUZEUL ASTĂZI – DINCOLO DE PROPRIUL SPAȚIU Expuneri (ne)convenționale

Rolul muzeului, calitatea sa de păstrător al valorilor culturale, este completat astăzi de abordări inovatoare la nivelul expunerii patrimoniului cultural, prin opțiunea pentru spații alternative. Scopul acestui demers poate fi acela de a apropia cât mai mult obiectul de patrimoniu de funcția sa socială, culturală sau economică originară sau, dimpotrivă, poate căuta să atribuie acestuia noi sensuri, ce apelează la sensibilitatea omului contemporan. Un asemenea gest vizează deopotrivă (re)crearea relației cu publicul, înțeleasă dincolo de simpla creștere a numărului audiențelor, drept revitalizare a spațiului comunitar și activare a conștiinței unei colectivități.

Centrul de Pregătire Profesională în Cultură și Ministerul Culturii și Cultelor au organizat miercuri, 28 februarie 2007, o sesiune de prezentări și dezbateri pe tema deschiderii instituțiilor muzeale în raport cu spații de expunere neconvenționale și modalități noi de relaționare cu publicul. Întâlnirea a reunit peste 50 de muzeografi și manageri culturali din întreaga țară. Prezentăm mai jos rezumatul proiectelor și inițiativelor prezentate, al intervențiilor și discuțiilor purtate de către participanți și public.

“Muzeul fără public nu există”

Dr. Virgil Ștefan Nițulescu, secretar general, Ministerul Culturii și Cultelor

Patrimoniul cultural are valoare doar dacă este cunoscut și apreciat de public, iar principala preocupare a instituțiilor culturale astăzi ar trebui să fie dezvoltarea de mijloace ca oamenii să ajungă la acest patrimoniu. Muzeele trebuie să facă față astăzi competiției pentru timpul liber al publicului, un public din ce în ce mai solicitat pe plan social și economic, și căruia industria media îi oferă tot mai multe alternative. Pentru ca publicul să nu uite că muzeele sunt instituții în care are ceva de văzut, este nevoie ca acestea să-i iasă în întâmpinare. Căci muzeul fără public nu există – fără public muzeele sunt doar depozite de obiecte sau institute de cercetare. Existența și finanțarea muzeelor din bani publici se justifică tocmai prin faptul că ele oferă ceva publicului, căruia îi sunt dedicate. Este timpul pentru instituțiile muzeale din România să conștientizeze această obligație față de public, ca și faptul că expunerea cuminte, în vitrine, nu mai este astăzi suficientă. Muzeele se vor goli dacă ne limităm la acest lucru, este nevoie de un excitant în plus pentru atragerea publicului.

„Patrimoniul cultural trăiește atunci când aparține oamenilor, mai mult decât instituțiilor”

Pîrvu Ionică, director, Centrul de Pregătire Profesională în Cultură

Suntem aici pentru a discuta despre cum putem scoate muzeul în afara propriilor ziduri, cum putem aduce patrimoniul muzeal cât mai aproape de oameni. Și sperăm ca această întâlnire să ofere acel cadru atât de necesar, de analiză și dezbateri asupra procesului de deschidere a muzeelor și, totodată, să încurajeze schimburile de bune practici între muzeografi și managerii culturali din România.

Dragoș Neamu, președinte, Rețeaua Națională a Muzeelor din România, moderator al discuției

Interacțiunea muzeu – public constituie un subiect important, muzeele încearcă să țină cont de dorințele publicului și se observă că în prezent competiția este direcționată spre ceea ce înseamnă expunere. Această întâlnire poate fi privită și din perspectiva unor viitoare proiecte, pe care cei prezenți le pot dezvolta împreună.

[Liter@cces](#) - un proiect pilot de digitalizare a patrimoniului literar românesc

Sande Vârjoghe, manager de proiect, Muzeul Național al Literaturii Române

Preocuparea pentru spațiile neconvenționale este prezentă în activitățile MLR încă din 2002, ca reacție la lipsa unei expoziții permanente a muzeului. Utilizarea posibilităților pe care le oferă spațiul multimedia a fost inițial o modalitate de a compensa o lipsă. Primul pas l-a constituit crearea site-ului muzeului, aplicație multimedia al cărei scop este și acela de a contribui la găsirea de parteneri și de a susține dezvoltarea de proiecte. A urmat proiectul european *Literatur*, în cadrul căruia MLR a creat și a folosit sisteme interactive de expunere. [Liter@cces](#) este un proiect cultural de cooperare derulat de Muzeul Național al Literaturii Române (MLR) în cooperare cu alți 7 parteneri din toate cele 8 regiuni de dezvoltare ale României, cu sprijinul altor parteneri asociați și parteneri media din țară. Proiectul are două componente – o bază de date și o interfață de acces, care împreună au fost concretizate într-o aplicație multimedia accesibilă și pe site, dar și în cadrul expoziției. Conceptul acestei expoziții multimedia a fost creat de arhitectul Augustin Ioan și un grup de studenți de la Universitatea de Arte. Cea de-a doua componentă o constituie un portal web cu muzeele din toate cele 8 regiuni de dezvoltare, ce s-au constituit într-o rețea informală a muzeelor. Partenerii regionali au contribuit la realizarea conținutului bazei de date, în timp ce aplicațiile au fost dezvoltate cu ajutorul unor firme de software. Cerințele tehnice ale acestor proiecte multimedia au fost stabilite pe baza unor studii preliminare cu privire la felul în care trebuie să arate interfața. Designul a fost realizat în întregime de firma contractată, fără intervenția muzeului. MLR are actualmente în lucru și alte proiecte naționale și europene, printre care și U.R.M.E. În spatele acestor proiecte există un concept coerent, ce urmărește integrarea lor în realizarea expoziției permanente a MLR.

Deși ar putea exista temerea că disponibilitatea bazei de date BD pe web poate diminua numărul vizitatorilor, acest lucru nu s-a întâmplat. Dimpotrivă, numărul vizitatorilor a crescut simțitor, plasarea informației pe internet acționând mai degrabă ca un stimulent.

www.mlr.ro

<http://www.muzeeliterare.net/literaces/>

Patrimoniul meu - concurs pe web-site-ul Muzeului Țării Crișurilor
Amalia Moldovan, muzeograf, Muzeul Țării Crișurilor Oradea

Muzeul Țării Crișurilor și-a închis expozițiile de bază în ianuarie 2006, datorită începerii procesului de retrocedare a Palatului Baroc, actualul sediu al muzeului. Contactul cu publicul, în special cu publicul tânăr, este astfel foarte redus. Drept răspuns la acest context a fost lansat un program de educație muzeală, ce a constat în organizarea unui concurs cu premii pe tema „Valori patrimoniale ale muzeului și ale județului Bihor”, derulat pe site-ul instituției noastre. Concursul a fost derulat în parteneriat cu Asociația “Prietenii Muzeului Țării Crișurilor” și cu Inspectoratul Școlar al Județului Bihor și a dorit să completeze cunoștințele elevilor în domeniile istoriei, artei, etnografiei și științelor naturii, să stimuleze interesul acestora în aprecierea și conservarea valorilor patrimoniale și să crească numărul de vizitatori și cel de afișări pe site-ul muzeului.

Concursul s-a adresat elevilor din clasele V-VIII și poate fi considerat un succes, cu cei aproape 300 de elevi participanți din județul Bihor, dar și din alte zone ale țării. Un rol important în acest proiect l-au avut sponsorii, care au pus la dispoziție premiile – publicații, abonamente la bibliotecă, teatru și filarmonică, bilete de cinematograful și meniuri McDonalds.

Un rezultat important al acestei acțiuni este faptul că participanții în concurs s-au simțit stimulați și doresc să-și dezvolte în continuare relația cu muzeul. Propunerile copiilor au fost dintre cele mai diverse – de la lecții de istorie care să se desfășoare în muzeu, prezentări ținute de muzeografi pe teme de interes școlar, la organizarea de activități de cercetare în care să fie implicați și elevii, și de ateliere de lucru, în care prin joc să învețe elemente de istorie, arheologie sau biologie.

Pornind de la rezultatele pozitive ale proiectului și pe baza datelor cu privire la public și la așteptările acestuia, muzeul dorește să pornească noi acțiuni de tip educativ. Concursul va avea o nouă ediție, de data aceasta va fi însă adresat unei alte categorii de vârstă, respectiv elevii de liceu.

www.mtariicrisurilor.ro

Moderatorul

Prezența sporită a sponsorilor în proiect este un semnal pozitiv pentru operatorii culturali, până acum câțiva ani foarte rar se auzea de proiecte în care să se fi implicat și mediul privat.

Publicul

Muzeele în aer liber au din start avantajul unui spațiu neconvențional, acest lucru însă nu trebuie să conducă la comoditate. Muzeului Satului „Dimitrie Gusti” a înțeles de multă vreme că să organizeze mereu aceleași târguri nu este o soluție, și că trebuie să facă ceva în plus. Astfel s-au

produs ieșiri în spații precum Carrefour sau alte spații comerciale, unde meșterii tradiționali au făcut demonstrații și au avut ocazia să intre într-un dialog cu un public divers. O posibilitate pentru Muzeul Țării Crișurilor este să organizeze expoziții în stradă, prin care publicului să-i fie prezentată starea actuală a instituției și cea viitoare. Ar fi o modalitate de a implica publicul în procesul de refacere și reamenajare a muzeului, crede dna Paula Popoiu, director al Muzeului Național al Satului „Dimitrie Gusti”.

Răspuns

Muzeul Țării Crișurilor a organizat anul trecut o prezentare a viitoarelor spații, o prezentare virtuală în care publicul a fost provocat să-și imagineze felul în care va arăta muzeul.

Expunerea de artă contemporană - concept și inovație

Diana Dochia, curator și manager, Anaid Art Gallery

„Extinderea conceptului de expoziție”

Punerea în valoare a artei contemporane, ca și relația pe care arta contemporană o are cu publicul, spațiul de desfășurare și ideea de centru și/sau muzeu de artă contemporană, au condus *la extinderea conceptului de expoziție și automat la o regândire a modului de expunere*. Artă contemporană presupune adesea interactivitate și intimitate totodată. Se poate face artă din orice și se poate expune în orice loc: de la clădiri dezafectate, până la sinagogi și catedrale transformate în centre culturale de artă contemporană. Se poate expune în stradă, în cafenea, la metrou sau în tren, *ce contează este cum expui, pentru cine și de ce*.

Punerea în discuție de către arta contemporană a conceptului de obiect influențează evoluția practicilor muzeografice, ca și relația muzeului cu diferitele publicuri. Deschiderea acestuia către toate categoriile de public s-a produs prin modificări la nivelul expunerii, informația oferită încercând să utilizeze limbaje specifice acestora, dar și prin mutarea fizică a muzeului în spații considerate neconvenționale, precum clădiri dezafectate, biserici și catedrale, clădiri industriale abandonate. Scopul acestei mutări este de a depăși ideea de muzeu ca templu și, totodată, depozit de obiecte, de a crea o arhitectură prin care muzeul intră în relație cu comunitatea.

În România faptul că un muzeu are un anumit tip de colecție constituie o barieră în dezvoltarea și diversificarea tipurilor de acțiuni pe care le poate organiza un muzeu. Parteneriatul cu galeriile de artă contemporană poate însă juca un rol în depășirea acestor bariere și în crearea de noi forme de animație și interacțiune cu publicul.

Publicul

Cum comentați ideea că expunerea neconvențională ar fi specifică artei contemporane și că, în consecință, ea nu poate fi utilizată ușor în celelalte domenii?

Răspuns

Nu sunt de acord, intervențiile de artă contemporană pot să dinamizeze, să repună într-un nou context obiectele de patrimoniu.

Publicul

Muzeul Satului din București a făcut un astfel de experiment, cu o intervenție a unui artist modern în spațiul muzeului, în urma căruia a hotărât să continue acest tip de acțiuni. Galeria Anaid este invitată să realizeze un proiect în colaborare cu Muzeul Satului.

Biografia unei pasiuni - incursiune în spațiu și timp interbelic

Drd. Mihaela Mănărașan, expert consultant, Centrul de Pregătire Profesională în Cultură

„Idea ajută obiectul să trăiască”

Expoziția a pornit de la ideea gestului cultural ca formă de revitalizare a unor spații publice, de repunere a acestora în funcțiunile lor originare, ca spații ale comunității. „Biografia unei pasiuni” a avut tocmai un astfel de rol, de reactivare a unui spațiu ce avusese în trecut o puternică latură comunitară. Spațiul Centrului Millenium din Baia Mare, restaurat prin programul Phare, a fost conceput de la început să găzduiască expoziții de toate felurile. Realizarea evenimentului s-a bazat pe parteneriate cu mai multe muzee și centre culturale din România și din afară,

a inclus prelegeri cu invitați români și americani și o colaborare cu un designer de vestimentație. Toate aceste elemente – obiecte de patrimoniu, filme documentare, prezentare de modă, conferințe - au urmărit să pună în prim plan o stare, un sentiment al unei epoci, respectiv intimitatea. Prezentarea expoziției în fața publicului bucureștean a avut loc în spațiul Sălii Palatului, sub forma de proiecții multimedia.

În perspectiva celor discutate la această întâlnire, curatoarea consideră expoziția drept o demonstrare a faptului că patrimoniul istoric poate fi foarte bine expus în spațiul neconvențional.

Moderator

Sunt expozițiile tematice o soluție de revitalizare a muzeului, de atragere a publicului? Și în ce măsură orientarea spre astfel de soluții este agreată de muzee?

Public

În ce măsură o expoziție într-un spațiu convențional poate asigura vizitarea unui muzeu? Ce contează: obiectele sau ideea care este expusă?

Răspuns

În expoziția „Biografia unei pasiuni” obiectele nu sunt foarte valoroase, ideea este mai importantă.

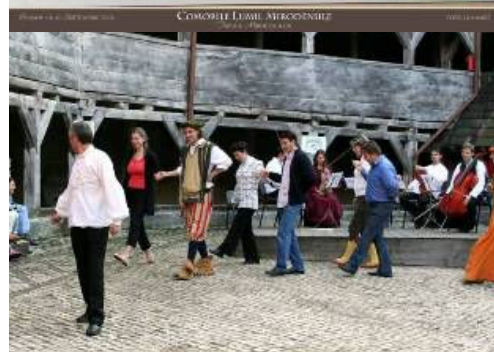
Comorile lumii. Mirodeniile

Alexandru Stănescu, muzeograf, Muzeul Județean de Istorie Brașov

“Încântarea - un principiu uitat”

Obiectele ar trebui prezentate în muzee pornind de la destinația lor, să se urmărească delectarea publicului. O expoziție dedicată marilor descoperiri geografice și mirodeniilor a părut să se potrivească foarte bine acestui scop. Iar pentru a asigura succesul, expoziția a fost însoțită de organizarea unui târg de mirodenii și demonstrații culinare, a unui spectacol de muzică renescentistă, demonstrații de acrobație medievală și cursuri de dansuri renescentiste. Toate momentele s-au desfășurat în spații publice, expoziția fiind deschisă într-un restaurant din Brașov.

Încă de la început, în organizarea evenimentului au fost luați în considerare și factori de țin de marketing, de capacitatea evenimentului de a atrage sponsori. Principiul folosit a fost cel al cointeresării: deoarece percepția sponsorilor asupra activității instituțiilor bugetare este negativă, ei au fost convinși pornind de la activitățile prin care aceștia și-au putut face publicitate. Sponsorii atrași au fost firme din domeniul condimentelor, al comunicării și media, iar evenimentul le-a oferit nu doar oportunități, ci și idei noi de a-și promova produsele proprii.

Expuneri (ne)convenționale - Expozițiile panotate

Dr. Doina Ciobanu, director, Costache Daniel, muzeograf, Muzeul Județean Buzău

Muzeul Județean Buzău a ales publicul defavorizat din punct de vedere socio-economic din zonele rurale, în care sunt probleme grave de infrastructură, iar accesul populației la educație și cultură este foarte restrâns. Pentru acest public izolat, soluția propusă a fost cea a expoziției itinerante, care pentru a fi ușor de transportat nu a prezentat obiectele propriu-zise, ci imagini ale acestora printate pe panouri de propilenă cerată. A fost încheiat un parteneriat cu Inspectoratul Județean Buzău, expoziția fiind axată pe subiecte istorice și geografice ale județului. Imaginile sunt astfel prezentate în școli, unde copiii pot intra în contact, fie și mediat, cu obiectele din muzeu. Pentru comunitățile mici aceste prezentări constituie adevărate evenimente.

Public

O sugestie de îmbunătățire a acestui tip de activitate este folosirea de replici ale obiectelor, ca și a mijloacelor audio-video în interacțiunea cu elevii.

In Between Spaces

Monica Conțu, muzeograf, Muzeul Național de Artă al României

„Contrastul dintre două moduri de exprimare complet diferite”

In Between Spaces a fost numele unui festival multimedia ce a avut loc în toamna lui 2005 în cetatea fortificată de la Dealul Frumos, județul Sibiu, cu ocazia unui concurs de arhitectură. Evenimentul a cuprins o expoziție de artă video, proiecții de filme asiatice, instalații realizate de studenții de la arhitectură și de la arte, un concert de muzică electronică și a fost organizat de revista Arhitect, în colaborare cu Universitatea de Arhitectură și Urbanism Ion Mincu București, cu sprijinul Ministerului Culturii și Cultelor.

Evenimentul s-a dorit a fi perceput ca un instrument de investigare sau de revigorare culturală a unui sit(e). A putut fi perceput ca un semn al unei in-dependențe și, de asemenea, a funcționat ca zonă de reflecție. Dorind să subliniem contrastul dintre civilizații, cea tehnologică

actuală și cea a “meșteșugirii” pietrei medievale, am utilizat ca mediu predilect al expunerii tehnologia, respectiv filmul pe ecran de plasmă și instrumentele muzicale electronice. Astfel, acest festival al artelor organizat în incinta unei biserici fortificate din secolul al XV-lea a pus în valoare situl, dar și contrastul dintre două moduri de exprimare complet diferite: cel a limbajului artistico-arhitectural-muzical actual și mărturia unor vremuri de mult uitate, pe care le atestă biserica și incinta ei.

Transpus într-un sit neconvențional, acest eveniment a putut sublinia mai clar și mai bine ruptura, dar și interferența, limitele, dar și suprapunerile dintre arte, culturi, momente temporale diferite. Pentru public, evenimentul a fost benefic întrucât a pus în valoare un sit istoric mai puțin accesibil - cetatea fortificată de la Dealul Frumos - și a transpus în alt context, mai inedit, o expunere altfel obișnuită.

Praznicul Sfântului Voievod Ștefan cel Mare

Marian Antoniu, muzeograf, Muzeul Județean “Ștefan cel Mare” Vaslui

Ațiunea a fost motivată de dorința muzeului de a fi perceput drept mijlocitorul unei dezbateri de idei, prin care publicul să fie conștientizat cu privire la moștenirea și patrimoniul local. Modalitatea aleasă a fost aceea a prezentării de piese originale de ceramică, ca și replici ale unor arme medievale folosite la realizarea unor filme istorice, în fața unui public din mediul rural – un public care nu vine la muzeu – reunit cu ocazia Praznicului Sfântului Voievod Ștefan cel Mare. Aceasta nu este o inițiativă singulară, Muzeul Județean Vaslui este implicat și în realizarea unui muzeu în căminul cultural local de la Podul Înalt, cu obiecte provenind chiar din gospodăriile locale.

Conceptul acestui muzeu se bazează pe posibilitatea de a vedea și de a manipula obiectele, concepută drept o regăsire a sentimentului de “acasă”.

Intervenții ale publicului și moderatorului

Discuțiile s-au axat pe adecvarea unei astfel de modalități de expunere, “cu vitrina în spate”, și au ridicat o serie de întrebări, dar și posibile răspunsuri și perspective: cât de relevantă este critica specialistului în raport cu experiența pe care muzeul o poate oferi publicului? Cum putem împiedica astfel

de manifestări să devină banale? Este bine ca muzeul să răspundă comenzilor actorilor locali? Răspunsurile au punctat importanța faptului de a-i arăta publicului obiectul trăit, ca și necesitatea de a alege modalități de expunere adecvate publicului avut în vedere. În același timp, este nevoie de mai multă inițiativă din partea muzeului, pentru a nu ajunge ca pur și simplu să răspundă unor comenzi din partea autorităților locale.

Muzeul Național al Agriculturii- dincolo de propriul spațiu

Adrian Stroe, muzeograf, Muzeul Național al Agriculturii

„Atingeți obiectele”

Pentru Muzeul Național al Agriculturii din Slobozia valorificarea patrimoniului în acțiuni ce au loc în afara propriului spațiu a devenit deja o obișnuință. Evenimentele organizate de muzeu caută să pună în evidență mecanicismul și funcționalitatea obiectelor de patrimoniu de arheologie industrială și inventar agrar. Prin expoziții și demonstrații practice de anvergură, prin participarea în cadrul unor târguri locale, naționale și internaționale, organizarea de caravane, încheierea de parteneriate educaționale cu școli și grădinițe, instituția reușește să ajungă la un public foarte numeros, de toate vârstele și categoriile profesionale. Succesul se bazează pe numărul mare de parteneri și sponsori pe care Muzeul Agriculturii a reușit să-i atragă – companii private, autorități publice, alte muzee de profil din străinătate, instituții culturale și educative. Câteva exemple de astfel de evenimente: expozițiile “Trofee de vânătoare” și “Vânătoare în Carpați”, organizate la Brașov, “Mașina de cusut”, organizată în București, Caravana Noi-Voi, care se deplasează în județul Brașov dar și în țară, participări la Târgul de Pâine din București, serbările Municipiului Slobozia.

Impactul aducerii obiectului muzeal către public sporește prin atragerea acestuia în activități interactive, în care sunt folosite utilaje și au loc demonstrații practice, cum ar fi producerea de pâine la fața locului. Trebuie precizat că aceste activități nu aduc atingere obiectelor, sunt folosite garnituri secundare, care nu fac parte din patrimoniu.

„Vino să cunoști brașovenii de altădată”

Ovidiu Sava, șef Secție Istorie, Muzeul „Casa Mureșenilor” Brașov

„Muzeul ce intervine în comunitate”

Muzeul “Casa Mureșenilor” nu are un patrimoniu prea bogat, pe care să-l exploateze, mai degrabă se poate face remarcat pe partea de cercetare. Acest lucru nu i-a împiedicat pe cei de la Casa Mureșenilor să încerce să dezvolte relații cu un public cât mai larg, pornind de la ideea muzeului ce intervine în comunitate. Din 2002 Muzeul a început să fie promovat în afară, să participe la manifestări ce au loc în piața publică, precum Zilele Brașovului, să participe la paradele organizate cu aceste ocazii. S-au adăugat expozițiile temporare ce se adresau deopotrivă brașovenilor și turiștilor, concerte de muzică clasică, filme documentare cu subiecte din viața de altădată a orașului, cercuri gratuite de artă, teatru, istorie, literatură. În 2004 și 2005 activitățile educative au luat forma programului „5 pași pentru a fi mai buni”, iar cercul de teatru realizat cu elevi de liceu, dar coordonat de actori profesioniști, a prezentat în piața Sfatului fragmente din piese de Caragiale. În 2006 un program ce a avut mare succes în rândul copiilor și al părinților a fost cel de modelaj și pictură în lut – „Vacanța artelor la muzeu”. Uneori aceste programe sunt greu de manageriat, mai ales când lucrezi cu copiii, iar dificultățile pot să apară chiar și din supra-succes, când sunt prea multe solicitări, cărora muzeul nu le face față. Această creștere la nivelul programelor a dus și la atragerea sponsorilor, care au putut fi convinși să se intereseze de activitățile muzeului.

Programele educative continuă și muzeul are în plan să dezvolte programe și pentru alte segmente de vârstă. În prezent, lipsa rampelor de acces limitează posibilitățile de a lucra cu persoane cu handicap.

Povestirea interpretată (storytelling)

Angelica Iacob, șef Birou Educație, Muzeul Național de Artă al României

“O animare a spațiului convențional prin metode neconvenționale.”

Povestirea interpretată, sau *spunerea de povești*, este o metodă folosită în activitățile educative, dar și o nouă modalitate de a pune în valoare patrimoniul muzeului.

Metoda povestirii interpretate (*storytelling*) presupune utilizarea unei povești care să fie relatată de un personaj și folosește limbajul, gestică și mimica pentru a da viață unei povestiri adresate unei anumite categorii de public. O regulă de bază este ca personajul să facă referire directă la obiectele expuse, implicând publicul cât mai mult în aventurile sale.

Muzeul Național de Artă a pus în practică această metodă și a organizat programul special *Nemaiauzita poveste a Domniței Unde-Este*, dedicat familiilor având copii cu vârste cuprinse între 4 și 12 ani. Protagonistă a fost o domniță din perioada de tranziție dintre epoca fanariotă și epoca modernă, ale cărei povestiri au pornit de la tablourile zugrăvirilor de subțire expuse în Galeria de Artă Românească Modernă. Rolul domniței de secol XIX a fost interpretat chiar de angajații muzeului,

povestea este inventată de către ei, pornind de la o documentare solidă cu privire la metoda respectivă și folosind clișee cu privire la epoca în care este plasat personajul. Parte din acțiune a avut loc în atelierul de creație, unde părinții și copiii au fost deopotrivă implicați în activități. Părerile părinților participanți la programe au fost pozitive, toată lumea s-a lăsat antrenată în joc. MNAR are o bogată experiență în organizarea de programe educative, care i-a adus o fidelizare a publicului, multe familii vin în mod constant, unele chiar de câțiva ani, la programele muzeului.

Muzeul – școala „fără frontiere”

Corina Mihai, muzeograf, Muzeul Județean de Științele Naturii Prahova

Muzeul de Științele Naturii din Ploiești apelează tot mai frecvent la organizarea de expoziții itinerante și acțiuni în parteneriat cu instituțiile din Rețeaua Națională a Muzeelor din România, pentru a-și valorifica colecțiile proprii, pentru a dezvolta legături cu specialiști din alte muzee și pentru a ajunge la un public cât mai larg. Programele educative organizate se adresează atât publicului tânăr, în acest sens fiind încheiat și un parteneriat cu Inspectoratul Școlar, dar și celor de vârsta a 3-a.

Parcul - "scena" de prezentare a patrimoniului necunoscut de la Muzeul Antipa

Dr. Aurora Stănescu, șef Departamentul de Relații Publice, Marketing cultural și Programe Educaționale, Muzeul Național de Istorie Naturală "Grigore Antipa"

“Vizita la muzeu ca experiment și aventură”

Noile oferte culturale, pe care Muzeul Național de Istorie Naturală „Grigore Antipa” le propune periodic publicului, vizează depășirea percepției *muzeului-obiect* și însușirea ipostazei *muzeului-experiență*; trecerea de la vizitarea pasivă, contemplativă, la vizitarea consumată ca experiment, ca aventură, ca experiență «greu de uitat».

Festivalul de podoabe, costume și arme a fost o acțiune prin care obiecte etnografice care nu putea fi expuse în mod obișnuit au fost prezentate, în premieră, publicului. Această punere în valoare a „camerei cu minuni” de la Antipa s-a făcut prin organizarea unui spectacol inedit desfășurat la lumina făclilor, cu ritmuri sălbatice de tobe, piese de etnografie (obiecte de îmbrăcăminte, costume

de războinici, podoabe și arme, obiecte de uz casnic etc.) reprezentative pentru diferite triburi și comunități umane izolate. Spectacolul a fost organizat cu participarea membrilor Asociației Culturale INDART, actori amatori pentru care rolul de «spectator» la Antipa, schimbat cu cel de organizator de evenimente, a fost o experiență nouă și provocatoare.

Concluziile întâlnirii

Întâlnirea a urmărit să ofere muzeografilor și managerilor culturali ocazia de a face schimb de idei și experiență, de a pune întrebări și de a dezbate posibile soluții cu privire la deschiderea instituțiilor muzeale din România. Pe parcursul prezentărilor și discuțiilor, câteva idei și opinii au reținut atenția participanților, public și intervenanți deopotrivă:

- recunoașterea necesității de a diversifica activitățile și ofertele culturale și educative ale muzeelor;
- necesitatea de a dezvolta relația cu spațiul rural, cu publicul defavorizat din punct de vedere economic și social, cel mai îndepărtat de instituțiile muzeale;
- spiritul de inițiativă, ingeniozitatea, creativitatea, asumarea răspunderii și a riscurilor sunt cele mai importante atuuri pe care le poate avea un manager cultural, pentru a crea programe atractive, adresate unui public cât mai larg;
- același spirit de inițiativă și creativitate trebuie să intre în joc și în ceea ce privește accesarea resurselor locale, atragerea de sponsori și finanțatori pentru activitățile muzeelor;
- există problemele semnificative legate de protejarea obiectelor de patrimoniu, de mobilitatea acestora, mai ales atunci când dorim să aducem aceste obiecte cât mai aproape de public, dar există deopotrivă și soluții pentru a depăși aceste dificultăți;
- întâlnirea în sine, ca și faptul că au fost prezente muzee din aproape toate regiunile țării, a fost considerată drept un schimb util de idei, ce ar trebui să se întâmple mai des;
- iar dacă trebuie să fie dat un răspuns în disputa dintre obiect și idee, într-o expoziție, într-un muzeu, *ideile sunt cele ce fac obiectele să trăiască.*

Sinteză realizată de Adina Dragu, expert consultant, Serviciul Tehnologie, Informații, Comunicare, CPPC.